

AL. ARTIMON,
A. PARAGINĂ

RAPORT PRELIMINAR DE CERCETARE ARHEOLOGICĂ LA ADJUDUL VECHI

În anul 1978 Muzeul județean de istorie din Focșani a întreprins cercetări arheologice în vatra satului Adjudul Vechi. Din documentele existente reiese că pe teritoriul acestei localități a existat în epoca medievală târgul Adjud, menționat documentar pentru prima dată la 9 aprilie 1433.

Datorită faptului că vatra târgului era permanent surpată, la viituri, de revărsările Siretului, târgoveții au părăsit vechea așezare, spre sfârșitul veacului al XVIII-lea, așa cum reiese din hrisovul de întemeiere al noului târg (Adjudul de astăzi) emis la 15 februarie 1795 de domnul Moldovei Mihail Șuțu.

Din punct de vedere geografic Adjudul Vechi este situat pe malul drept al Siretului la cca. 3 km. spre nord de Adjudul Nou (orașul de astăzi — din jud. Vrancea) și la o altitudine de 135 m.

Pentru studierea genezei vechiului târg, a evoluției sale istorice în veacurile XIV—XVII se impunea efectuarea unor cercetări arheologice în vatra actualului sat, Adjudul Vechi.

Primele cercetări arheologice au fost efectuate în anii 1960—1961 cu care prilej s-au scos la iveală urme de viețuire umană din epoca bronzului și din perioada feudalismului dezvoltat. (Din această vreme s-a cercetat un cuptor de ars oale din secolul XVII).

De asemenea menționăm și descoperirea unor fragmente ceramice din sec. VII—VIII și a unui engolpion din secolele X—XI cu prilejul unor cercetări de suprafață întreprinse în această localitate.

În anul 1974 s-au reluat cercetările arheologice întreprinse în această localitate și s-a urmărit studierea zonei de est, acolo unde apa Siretului, surpa neconținut malul drept al așezării. Cu acest prilej s-au obținut date valoroase privitoare la trecutul istoric al acestei localități și la distrugerea sistematică de către viiturile Siretului a așezării omenești de aici. În profilul malurilor din această zonă, s-a observat existența unor urme de locuințe — bordei și a unor gropi de interes gospodăresc.

Cercetările efectuate aici în 1974 au dus la descoperirea unor locuințe din sec. XIV, a unor urme de locuire din sec. XV, a unor locuințe din veacurile XVI—XVII și a unui întins cimitir din această vreme).

Materialul arheologic recoltat cu acest prilej și format din ceramică de uz casnic și ornamentală, obiecte din fier (cuie, pi-roane, cuțite, unelte agricole, câtărămi, scoabe) și monede ne dovedește că ne aflăm într-un centru comercial și meșteșugăresc înfloritor pentru veacurile XV—XVII.

Rezultatele săpăturilor arheologice întreprinse aici ne-a determinat să continuăm cercetarea acestui vechi târg moldovean.

În acest scop în anul 1978 s-a trasat o secțiune în partea de est a acestei localități în lungime de 24 m și lățime de 1,50 m, orientată NNE 248°—SSV 68°.

Pentru prima oară a fost surprins un nivel de locuire din veacurile VIII—IX. Într-adevăr, în carourile 1—2 din secțiune, în stratul de pământ de culoare cafeniu închis, la baza lui, s-au găsit fragmente ceramice lucrate la roata cu turație mijlocie, cu nisip și microprundișuri ca degresant, de culoare cărămizie și „fiind ornamentate cu benzi de linii în val. Ceramica de acest tip are apropiate analogii cu cea descoperită la Hlincea, Brășăuți, Suceava — Drumul național, Spinoasa și Băiceni.

Deosebit de valoros e faptul că în această secțiune s-a descoperit un cuptor de uz casnic, aparținând unei locuințe și datând din veacul al XV-lea.

Cuptorul, în cea mai mare parte distrus de degajările de pământ efectuate aici în vederea amenajării unui loc pentru prelucrarea asfaltului necesar construirii drumului Adjud-Podu Turcului, era ridicat pe un strat de pietre de riu lutuite și în interiorul căruia s-au găsit numeroase fragmente ceramice de culoare cărămizie și cenușie caracteristice pentru veacul al XV-lea.

Ceramica descoperită la acest cuptor aparține unor vase de tipul borcane, căni cu gura trilobată, castroane și are analogii cu

obiectele de acest tip găsite la Bacău, Iași și Suceava.

În cadrul cercetărilor întreprinse la această secțiune s-a dezvelit și o locuință, de formă rectangulară, având laturile în lungime de 2,40 m și lățime de 1,30 m.

Locuința fiind de tipul — bordei avea o adâncime maximă de 2,15 cm. de la nivelul actual de călcare.

Din cauza decapării pământului nu s-a putut observa nivelul inițial de săpare a ei.

În umplutura pământului scos din această locuință s-au găsit numeroase fragmente ceramice lucrate la roata rapidă, din pastă de culoare cărămizie și mai rar cenușie, câteva fragmente de cahle și o monedă.

Ceramica descoperită în această locuință aparține unor vase de tipul căni, castroane, pahare, datând din sec. XVI—XVII și având apropiate analogii cu obiectele de acest tip descoperite la Iași, Suceava, Bacău, Traian-Zănești.

Moneda descoperită în locuință e o emisiune poloneză din anul 1628, de tipul solidus.

Din observațiile efectuate a reieșit că locuința a fost distrusă la mijlocul veacului al XVII-lea.

Cercetările arheologice întreprinse în anul 1978 au adus noi dovezi privind evoluția istorică a orașului Adjud în veacurile XIV—XVII.